

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institudam ad cat olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz. 1895. március 13-án.)

Előfizetési árak:

1 évre 12 kor., 2 évre 6 kor., 4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felölős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsékben.

A svindlerek.

Egy darabig mosolyogva, most már boszankodva s bizonyos elkeseredéssel olvassuk a budapesti lapok egy részét. Mindennap egy sereg cikk. Véresszájuk, dűrvák, fenyegetők. Az egyik sir, a másik való, a harmadik lázít, de általában megegyeznek abban, hogy immáron vége van Magyarországnak, hogy kiűtött a reakció, beültött a feudalizmus.

A klerikalizmus és feudalizmus diadalmas esatája után — a melyet a koalíciós terminológia „nemzeti küzdelem”-nek nevezett el mindnyájan — jó és igaz szabdkömvészek — éreztük, hogy ez a győzelem Pyrrhus győzelmével hasonlatos. Wekerle Sándor, a Gentrykaszinó igazgatója miniszterelnök; Polónyi Géza — mának ehhez a névhez jelzőt illesztenem — igazságügyminiszter; Apponyi Albert, a kalsburgi jezsuita-iskola diszpendánya kultusz- és közoktatási miniszter; Darányi Ignác, a feudális nagy urak ügyvédje; földművelésügyi miniszter; Kossuth Ferenc, a gógós arisztokrata dauphin; kereskedelmi miniszter és gróf Andrássy Gyula, az oligarcha belügyminiszter. Ezért küzdött hát Magyarország népe, ezért volt mozgósítva esztendőn át valamennyi esend-országúny, ezért bomlott meg az állam és a társadalom rendje. Hogy a hatalomhoz jussanak a népjogok, a szabadságnak, a haladásnak esküdt ellenségei. Tudtuk, hogy veszedelem fenyeget, de azt mégsem tételeztük fel, hogy ez a veszedelem ilyen gyorsan következzen reánk.

Megdöbentünk, hogy a „felébredt magyar nemzeti közvelménynek és lelkiismereti

szabadságnak” első termése az emberi jogokat és lelkiismereti szabadságot veri béklyókba és kétségbeestünk azon, hogy Magyarországot ismét hatalmába kerítette a Nemzeti Kaszinó és a józsef-utcai kolostor. De semmi sem fájt annyira az én szabdkömvés szellemtől áthatott lelkemnek, mint az a tény, hogy akkor, amikor a magyar képviselőházban guzba kötötték a szabdkömvés legmagasabb eszméit, Ti, szabdkömvés testvéreim, ott voltatok a máglya körül, a melyen a megtépett, meggyalazott, megkötözött eszméket megégették. Ott voltatok és néman néztétek végig az autodalet, sőt egyik-másik közületek meg fat is hordott a máglya alá: a Világegyetem nagy Építőmesterének diésőségére. Testvéreim! Ha nyitott szemmel néztétek az eseményeket, látnotok kell, hogy Magyarország óriás leptekekkel halad visszatele. Nálunk, hála a szabdkömvés-képviselőik passzív rezisztenciájának, a klerikalizmus gyönyörűen halad célja felé.

Megdöbentő az a változás, amelyen egy-némely nemzeti hősök keresztül mentek amióta hatalomra jutottak: eserbahagyták mindazt, amiért küzdöttek. Ismét schokospeari létra volt a nemzet, amelyre arc-ol néz a felmenő, de a melyet elrug, ha elért a célját. Mint valami villamos reflektor, úgy hatott Polónyi Géza reakcionárius beszéde a sajtószabadság ellen és elkábultva állunk az örvény előtt, ahova jutottunk.

Kisajátítják önmagukat, el akarják hiteitni a világgal, hogy ők az igazság, az érdeknélkülség, az önzetlenség, a becsületesség. Ok Magyarország szabadságának, függetlenségének letéteményesei, Kossuth Lajos eszméinek patentírozott őrei. Elbu-

csuztatják a nemzetet Kossuth Ferenctől, hiszen árulója lett apja elveinek, eladott mindent a reakciós, feudális, tizezerholdas nagybirtokosoknak, meg a telhetetlen papságnak. És most Magyarország tódve, boldogsága, függetlensége, szabadsága a zseniális, a talpraesett, a kiváló Bródi Ernő és kedves kollegái kezébe van letéve. Ok fogják megmenteni Magyarországot a végső romlástól, az erkölcstelen-ségbe süllyedt gonosztevők árulásaitól.

Hiszen tudjuk mi történt. A cuclista „Világsszabadság” című újság föl akarta lázítani az aratókat, sztrájkba kergetni, hadd károsodjék a gazda, hadd veszítse kenyereit a munkás. Az ügyészség nem engedte a lázító iratokat a nép kezébe jutni. Ezért zúdultak fel a szabadság bajnokai, a jogok védelmezői, az igazságnak, szent Kossuth Lajos hagyományainak lovagi védelmezői. Mellesteg azonban megjegyeztük, hogy ezek közt a liliosos svindlerek közt hányja-veti a fringiját Vészi ur is, a ki a Kristófi uralom idején az utca csöselékével szövetkezett a sajtószabadság megfojtására s elkövetett minden képzelhető gasságot azok ellen, akik a nemzeti eszme harcosaiként szerepeltek.

Soha a bizalomnak, a nyugodt bírálatnak, a méltányosságnak egyetlen hangját nem pendíti meg a nemzetközi szocialisták sajtója. Ellenben szabadon

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Tulipán-virág.

Tavaszi langy szellő csókos napsugárral
Játszadózva lejtett hegyen-völgyön át,
Lombbal koszorúzza s illatos virággal
Himlerte be újra magyarok honát.
S a hogy szállt a szellő, napsugár mosolygott
Még újult nyomunkban a beteg világ...
Szívünk örömeire te is kivirultál
Tulipán, tulipán, szép magyar virág!

Melyre amnyit vártunk bizva, epkelve:
Remények hozója, az Isten hozott!
Megdöböm a szívünk szent honszerelmétől,
Amikor kéblünket felvirágozod.
Az vagy a kezünkben, ami őseinknek
Harcálati kezében volt a kopja, kard:
Védte is mint azzal a maga konában,
Ezer ellenségétől védjük a magyart!

Lobogója vagy te vértelen csaláknak,
Ahol a magyaroknak bizon győzni kell.
Rút halálba süllyed ez a hon különben,
Ha azt a csatát is ő veszíti el.
Onállás, becsület, független szabadság,
Nemzeti diésőség romba dőtné mind,
Elfordulna tőle örökre az ég is,
Hogy életre föbbé ne kelte megint.

Virulj hát tulipán! Legyen virulásod
Győzelmes jöveinek bősős záloga!
Nemzeti nagyságnak legy csak hirdetője,
Őszí der, herceadás ne erjen soha!
Vörje meg az átok, aki csalfa szívet
Teged és e hon is hervadozt hágy,
De aki veléd van, egyszer is áldd meg
Tulipán, tulipán, szép magyar virág!

SZEMLEK FERENC.

Az orvos varázssereje.

Midőn Jack Caroll dr. megkezdte pályafutását, senki sem hitte volna, hogy valami különös, a mindennapiságtól eltérő sors vár reá! Jólrosszul elvégezte középiskolai tanulmányait, semmiképen sem tüntetve ki magát atyjának egy igen vagyos kereskedőnek nagy csalódására, aki nagy reményeket fűzött fia jövőjéhez és mindenáron azt szeretne volna, ha a nyilvános életnek szenteli magát és idővel a parlamentbe kerül. Ahelyett azonban Jack az orvosi fakultásra iratta be magát és nagy kedvvel élt új hivatalának.

A kórházban megismerkedett egy istenfélő apácával, aki végtelen nagy befolyást gyakorolt lelki fejlődésére és rávette őt, lépjen be a Szent Szív szövetkezetébe. Jack, amióta tagja lett a szövetkezetnek, becsületes jellemének szívósságával tett eleget kötelezettségeinek. Egy Szent Szív érmet viselt óraláncán, pontosan járult az Ur asztalához a jelenynyel a mielőtt, mely a

modern keresztshad apostolának tüntette fel. Agya fölött függött a Szent Szív képe és soha el nem mulasztotta, hogy reggel és este egy rövid fohászsal ne forduljon feléje.

Orvosi tanulmányai végeztével egy igen népes vidéken telepedett le és mindjárt elejétől fogva nagy sikerrel működött. Nemsokára házat vehetett és násülésre gondolt; dacára annak, hogy nagy mérvben üzte a jótékonyágot és számos betegét ingyen gyógyított, anyagi helyzete bámulatosan emelkedett. Az egész vidéken ismerték és tisztelték a nevét és olykor nagyon távoleső helyekre is kérték látogatását, eltekintve attól, hogy hozzá is különböző vidékekről zarandokoltak tanácsért és orvosi segélyért. Látogatásai felderítő napsugárként hatottak még a legnyomultabb viskókban is. Mindenkinél jól esett komoly, becsületes arcát és jóságos mosolyát látni, a gyermekek különösen rajongtak érte és szívesen alávetették magukat rendelkezeteinek. Az öreg anyókák pedig nem győzték őt áldani, ha gyöngéden megigazgatta vánkosaikat vagy vigasztalta és türelmre serkentette őket.

Rövidre rá, hogy egy bájos és minden tekintetben hozzá méltó fiatal leánnyal eljegyezte magát, váratlan fordulat állott be. Egy este fáradtan és kimerülten tért haza beteglátogatásairól; olyan fáradt volt, hogy még egy falatot sem tudott enni, épen csak egy csésze teát ivott. De még alig hogy kiszűröcsölte volna, egy névjegyet hoztak be számára. Egy orvos volt, de előtte teljesen ismeretlen név.

Jack azonnal felállott és átment fogadó-

Mai lapunk 6 oldal.

férközik a tömeg lelkéhez a gazság és a becsületesség vádjával. Mint vadmacska testébe szorított tigris, marja nemzeti eszméinket és társadalmi törekvéseinket.

Gazemberek vagyunk valamennyien. A felsők társadalmi népünk megcsalásán és járombahajtásán tőri a fejét. Miniszterek tömeggyilkosok. Kristóffy volt az egyetlen jóra való miniszter. Annak ölében a macska dorombolt a nemzeti kormányt veszett dühének tajtékjával igyekszik elborítani. Írása kapós, mert a kritikának pokolbeli szabadságával dolgozik. Lucifer tanítása kapósabb, mint a Krisztusé. Napokint pört lehetne ellene indítani. De ha megbüntetik, a büntetés nyomán martir terem, aki ebből lázítási tőkét kovácsol. Ha pedig megakadályozzák, hogy a legválságosabb időben jótételezőtlen veszedelmet zudítson a nyakunkba: akkor dühösen felugrálunk a képviselő urak, az újságok pedig féltreverik a harangot, hogy a sajtószabadság szent vívmányán sérelem esett.

Hát nem undorító alávalóság-e így visszaélni a sajtószabadsággal? Nem svindlerek, nem szélhámosok-e, akiknek lelkéhez eunyi alattomos bűn tapad?

És kik teszik? Bródi Ernő és társai. A kiknek egy generációval ezelőtt minden valószínűség szerint semmi közük sem volt nemzetünk teteményes intézményeihez. Most az egyszeri tót példájára ki akarnak verni a nemzet ezer éves jussát joggal élvező magyart.

Nagyon esodálatos, sok tekintetben sajnálatos is, hogy a zsidóság annyira felült a cucilizmus szekerének bakjára. Ez az izgatás folyhat még egy ideig. Hogy meddig? — ki tudná megmondani. De hogy előbb-utóbb törésre került a dolog nem szenvedhet kétséget. A magyar társadalmat ők osztják két részre, ők fejezik fanatikus gyűlöletre. Hogy melyik részen lesz a győzelem, nem tudjuk. De keserves lesz a sorsuk azoknak, a kikről az igazság idejekorán lerántja az álarcot.

szobájába; egy pillanatig sem akarta az ismeretlen kollégát megvárakoztatni. Egy öreg, kopottas öltözött, gondolt arcú férfiút látott maga előtt. Dr. Jack Caroll még a szokottal is melegebben fogadta bajban levő társát és melegen megszorította annak élére nyujtott öreg, hervadt kezét. Ülással kínálta, de az idegen sokkal izgatottabbnak látszott, semhogy leült volna és miután egy-kétszer alá- és felment a szobában, hirtelen megállott kartársá előtt.

— Doktor, egy nagyon különös, egy fölötte különös dolgot akarok öntől kérni.

— Halljuk — mondta a fiatal orvos biztató mosolyával, mely ritkán tévesztette el hatását.

— A tifusz irtózatosan pusztít Ridgevilleben. Majdnem egyedül vagyok; három fiatal orvos-társam közül kettő már áldozatul esett a járványnak és két másik kollégám a kórházban küzd a halállal. Kivülem már csak egy orvos van, az sem erős szervezetű és bármely pillanatban őt is elragadhatja az irtózatos betegség. Doktor, egy nagy dolgot kérem öntől — arra, hogy jöjjön velem.

Jack keze görcsösen belekapaszkodott a székátlábjába; mintha elsőjétől volna körülötte és nehéz, fullasztó levegő töltötte be a szobát.

— Nemcsak az a baj, hogy csak ketten vagyunk — folytatta az orvos — de én már nem bízom önmagamban. Öreg vagyok. A régi iskola szerint nyertem kiképzésememet és nem sok alkalmam nyílt, hogy fejlesszem tudásomat. Egy falusi doktornak sok anyagi gondtal kell **küzdenie és soha sem volt elég pénzem, hogy**

A svindlereknek, a mefisztóknak nem mindig sikerül ép bőrrel menekülni.

Az ingyen-tej osztogatók.

(*) Persze, megint a *szabadkőművesek* titokban dolgozó szövetkezetéről van szó. Nem mulasztjuk el soha az alkalmat, hogy olvasóink figyelmét fel ne hívjuk arra, a gyalázatos aknamunkára, melyet a profán világ szeméi előtt ingyen-tejet osztogató „gyermeknapokat” rendező szabadkőművesek titokban a keresztény társadalmi rend felforgatása érdekében folytattak. Sajnos, közönségünk a maga becsületes jóhiszeműségében még mindig nincs egészen tisztában ezzel az intézménnyel, jóllehet már maga a titokzatlanság, mellyel ez a szövetkezet tevékenységét leplezi, a legrosszabb ajánlólevél kellene, hogy legyen számára.

Jól mondja egyik keresztény lapunk:

Az emberi ösztön sugallja, hogy félni kell azoktól, akik csak a sötétben szeretnek dolgozni. Az éneklő madarak gyilkosa a sötétben vadászó menyét, hu, vadmacska, bagoly. A kisebb emlősök életét is éjjel rabolja el a róka. A tigris, az oroszlán, a farkas, a jaguár, a puma, szintén éjjel végeznek áldozataikkal. E vérszopok közös tulajdonsága, hogy nappal gyávák. A világosságot félnek, az embereket kerülik. Az éj, a sötétség, a csend az ő birodalmuk. Akár az emberi gonosztevőknek. Ezek is éjjel gyülekeznek, éjjel terveznek, éjjel hajtják végre a gáztetteket, melyek sötétek, mint maga a tükörből szolgáló éj. Ha ezek az éjjeli alakok a napvilágra jönnek, akkor már végső az elkeseredésük, akkor már élet-halálharcra készülnek.

Lapunk mai számának első helyén behatóan foglalkozunk az országszerte megindult szabadkőműves manóvarell. A baglyok előjönnek. Miért? Kenyeret osztogatni? Ingyen tejet mérni? Kis gyermekeket megmenteni? Nem! Hát miért? Azért, mert Apponyi a multkoriban igazságot szolgáltatót a keresztényeknek, Polónyi pedig tegnapelőtt kijelentette, hogy nem tűri a zsidólapok lázítását, érkelesrontását, még akkor sem, ha annak megakadályozására éjjeli ügyészre volna is szükség.

Azért mozdultak meg a páholyok sötét

az orvosi irodalom újabb termékeit megvehettem volna.

Végtelen szomorúság hangzott ki szavából és tükröződött vissza szemében.

— Én feltétlenül biznám önben, jobban, mint bárki másban; közülünk, modernek közül — mondta Jack meghatottan. — Belátom azonban, hogy teljesítenem kell kívánságát. Elmegyek önnel Ridgevillebe, feltéve, hogy ön nem talál helyettem más, fiatalabb orvost, aki még nem telepedett le es eszerint teljesen szabad. Az öreg orvos arca, mely eleinte felvidult, az utolsó szavakra ismét elborult és gyorsan a szavába vágott.

— Már vagy egy félútcánál voltam; fiatalnál is és idősebb doktornál is; mindegyiknek volt valami kifogása és egyik sem akarta teljesíteni kívánságomat. Már többször hallottam önről, hallottam sikeres gyógyításairól és azt reméltem, hogy ön talán hajlando lenne segítségünkre jönni. De belátom, hogy nem köteles önnek veszélynek tenni ki az életet, ha azt a kötelesség nem kívánja tőlünk. Ne vegye rossz néven alkalmat. Lankodásomnak; megyek tovább szerencsét próbálni.

— Maradjon! — mondta Jack Caroll — aki már győvasággal vádolta önmagát, hogy csak egy pillanatig is habozott. Miután felszólítottak, nem volt joga a felszólítást elutasítani magától és másra hárítani, ha ez a másik mindjárt csak kezdő volt is és meg nem volt azon ponton, hogy megmósúljon.

— Maradjon! — ismételte — önnel megyek; hány órákor indul a legközelebbi vonat?

munkásai. Nekik nem tisztességes sajtószabadság kell. Nekik szabadság kell arra, hogy a sajtóban kedvükre kikáromkodhassák magukat Isten, király, haza, zsvény és főképpen a született magyar urak ellen. Nekik szabadság kell a lázításra, hogy a félrevezetett emberek által tönkretelhessék a született magyarokat, hogy birtokukat minél előbb „mások” kaporinthassák kezeik közé.

Ezért estek ki egészen állandó szerepükből. Ezért feledtek el most éhez szegényt, nyomorgó koldust, veszendő gyermeket és kiabálnak fékeveszetten a reakció, a csuha, a jesusiták, a sötétség, Wekerle és Apponyi, Kossuth és Polónyi, Darányi és Andrassy, a nemzeti kaszinó és a jözsef-utcai templom ellen.

Mi meg, ha nem ismernénk őket, azt mondhatnánk nekik: Tisztelt jötevői az emberiségnek! Tessék ingyen tejet osztogatni! Tessék „gyermek-napokat” rendezni! Hol marad a jötekonyság munkája?

De mivel ismerjük őket, nem teszünk mást, mint szokásunkhoz híven felhívjuk főleg intelligens olvasóink figyelmét a baglyok huhogására.

„Cselekedeteitől ismeritek meg őket!”

UJDONSÁGOK.

— A VI. katolikus nagygyűlés. A *Katolikus Szövetség* igazgatósága kedden délután 5 órákor a Szent-István-Társulat kistermében tartott tanácskozáson végleg megállapodott a katolikus nagygyűlés idejét és programját illetőleg. A nagygyűlés idejét szeptember 23., 24., 25. és 26-ikát határozta meg. A gyűlés helye most is a vígadó lesz. A részletes program — csekély kivétellel — már teljesen meg van állapítva. Annyi bizonyos, hogy az idei nagygyűlés programja ugy változtatosság, mint praktikusság tekintetében messze felül fogja múlni az összes eddig tartott nagygyűléseket. Az igazgatóság arra fektette a fősúlyt, hogy a nagygyűlés az élet iskolája legyen, hogy aki részt vesz rajta, annak ne csak a lelke

— Fél tízkor; — felelte az öreg orvos meglepetten — de ön csak nem fog most éjnek idején velem jönni? Mi lesz a betegével?

Dr. Jack Caroll az órára nézett.

— Épen két órá van az előkészületekre; az elég. A betegemet egy kartársamra — dr. Willonghyre, fogom bízni, aztán még van néhány elrendezendő ügyem.

Első sorban is a menyasszonyának írt; csak röviden bucsuzott el tőle és az doktor nem sejtette milyen nehezére esett kartársának a levél írása. A levél befejeztével megkínálta vendégét egy kis vacsorával, amit az szívesen elfogadott, aztán a csomagoláshoz fogott. Betegét egy orvosra bízta, aki minden tekintetben képzett és megbízható volt, de akiről tudta, hogy vetélytársa és irigy rá sikeréért és majdnem nyíltan mutatta ki iránta ellenséges érzelmeit. Miután elkészült a csomagolással, egy pillanatra körülnézett szobájában és végre egy hosszú pillantást vetett Jézus sztr. Szívére.

— Tehát ezt kívántam tőlem; — gondolta magában — de maghajlom akaratom előtt és követem hívásodat. Eddig sikerrel működtem, némi vagyonra tettem szert, a boldogság küszöbén állok és most mindezt kockára teszem, talán életemet áldozom fel. De a katona is vakon teljesíti kötelességét és én a te katonád vagyok; a te ágyad sem volt rózsákkal behintve. Teljesítem kötelességemet és hozzád könyörgöm, hogy tudásommal segíthessenek azokon, akik rám szorultak. Minden egyebet reád bízok.

Fölösleges leírni az elkeseredett küzdelmet,

üdjön föl, hanem egy bőségesen kamatozó tőkét is vigyen magával abban, amit tanult. A program egyes részleteiről külön-külön fogjuk olvasóinkat értesíteni.

— **A kir. törvényszék köréből.** Csathó Ferenc kir. táblai elnök Daroczy István kir. törvényszéki elnök helyettesévé Balogh Ferenc kir. törvényszéki bírót nevezte ki.

— **A székesfehérvári keresk. alkalmazottak mozgalma.** A helybeli keresk. alkalmazottak a legutóbb egy népes értekezleten határozatilag kimondották, hogy éppen nem irigylendő soruk javítása céljából egy hatalmas mozgalmat indítanak. A mozgalom előkészítésére az értekezlet egy 10 tagú bizottságot küldött ki. E bizottság kedden este tartotta első hivatalos tanácskozását Ketskés Elek elnöke alatt. A bizottság összes tagjai azt a nézetet vallották, hogy a mozgalom csak akkor fog sikerre vezetni, ha minden fázisában méltó lesz azokhoz, akiknek érdekeit szolgálja. Egyhangúlag megállapították, hogy méltatlan fegyverekkel küzdeni nem fognak, bár a legerősebb küzdelemről sem riadnak vissza. Ohajtva ohajtják, hogy a főnökök megértsék miről van szó. Nem akarnak ártani senkinek, csupán a saját sorsukon (amely valóban türethetetlen!) javítani. Elkeseredve tárgyalták, hogy amíg pl. ma már az ipari (sőt a gyári!) munkások alig dolgoznak 10 órával többet naponként, nekik 11, sőt 16 órára kérésztül kell robotolniuk.

Feltétlenül remélik igazuk diadalát, mert hisz biztosító jelként in: feljűk a külföld példája. Ezenfelül egynehány magyar városban is eredményre vezetett kartársai mozgalma. De egyébként sem tartják nehézknek a helyzetet, hisz amely ellenszenvvel kísérte úgy a közönség, mint a kereskedő világ egy jelentékeny része a vasárnap munkaszünet kiterjesztését, éppen oly észrevétel nélkül eltűnt minden panasz emiatt. Ha kénytelen lesz vele, a közönség is megszokja nagyon hamar, hogy ne legyenek az üzletek éjjel-nappal nyitva. Meg kell szüntetni a mai embertelenül abszurd szokást!

Hosszas és beható vita után a következőképp formulázták kívánásaikat: Teljes vasárnapi munkaszünet, az üzletek kivétel nélkül telen reggel 8, nyáron reggel 7 órákor nyitandók, a záróra pedig nyáron 8, telen 7 óra; naponként másfél óra ebédidő. Ezek kepeztek a több pontokat. Fizetés emelésről nem esett szó. A bizottság legközelebbi tanácskozásán már a szervezkedés mozdatait fogja tárgyalni, mely után a kereskedőkhöz és a miniszteriumhoz (cseleget ország-

melyet dr. Jack Caroll a dühöngő járvánnyal vivott, melyet a legtöbb esetben még jobban elmerésesített a nyomor, az egészségtelen környezet és a hiányos ápolás. Valóságos legendákat beszéltek Jack Caroll dr. lankadatlan buzgalmaról és kötelességtudásáról, ki még akkor is egy magában majdnem emberöltőt munkát végzett, mikor még az öreg járásorvos ki nem dült és fiatalabb társuk áldozatul nem esett a járványnak. Végre sikerült neki a pusztító járvány erejét megtörni és kartársai a városban nevetve emlegették, hogy Caroll titkos varázseréje még itt sem hagyta cserben és szerencséje hű maradt hozzá.

Végre már csak szörványosan lépett fel a betegség és dr. Jack Caroll megírhatta menyasszonyának, hogy rövidesen visszatér és kitűzik az esküvő napját. De a levél talán még nem is ért rendeltetési helyére, midőn dr. Jack Caroll is összeroskadt és mintha csak a leküzdött betegség megakart volna magát bosszulni a tőle elragadt áldozatairól, teljes erővel tört ki rajta, kérésbe-ajtva az öreg orvost, ki Jacket a megpróbáltatás ideje alatt fiaként szerette meg.

Amit a rémes betegség kikezdezt, azt befejezte az elcsigázott, tulhajtott szervezet elgyöngült ellentámasztási képessége; elejétől fogva nem volt remény a felgyógyulásra. A lelkes ellátta a halálkórt az utolsó szentséggel, véletlenül éppen a hónap első péntekjén. Az öntudat ritka percében megadással várta a halált. Nem engedte, hogy menyasszonyával tudassák betegségének hírét, mert nem akarta őt kitenni a ragály veszélyének.

gyüléshez) emlékiratot nyújtanak be. A nagyközség körében pedig széleskörű akciót indítanak, hogy eddigi rossz szokásáról (a hajnali és éjjeli vasárlóról) mondjon le és tekintse erkölcsi kötelességének az alkalmazottak sorsának megjavítását.

A mozgalom tehát helyes mederbe tereődött s ha a kereskedők megértik annak az igazságát, úgy önmaguknak is hasznót csinálnak a közönség tetszésével is találkoznak, alkalmazottjaikat pedig örök hála kötelezik maguk iránt.

— **Az iparkiallítás.** Az a nagyszabású mozgalom, mely városunkban a magyar ipar pártolása, illetőleg megismerése céljából megindult, az időpont ismételt megváltoztatása következtében halasztást szenvedett. Tegnap végre végleges lett a megállapodás, a mennyiben Havranek József polgármester kijelentette, hogy a pénzügyi palota helyiségeit szept. 20 ra már a kiállítás rendező bizottság rendelkezésére fogja bocsátani. A kiállítás, a melyre már eddig rendkívül nagy számmal jelentkeztek a résztvevni kívánók, október 1-én nyílik meg.

— **Főlvétel a számbéki Szt-kereszt növekedésénél.** E hó 10-én megható ünnepség keretében folyt le ket nővérek és nyolc jelöltek a beoltatása. A szertartást főt. P. Anakletus szentferencendú áldozópap vezette Prolaszka Ottokár püspök megbízásából. A főlvételi szertartás szent misével kezdődött, melyet P. Anakletus végzett fenyves segédlettel; majd szép szavakkal esetele a szerzetesi hivatás magasztosságát. Ezután átnyújtotta a fehér menyasszonyi ruhába öltözött jelölteknek a fátlyolt és keresztet, akik erre letettek a hármast fogadalmat. Majd a zárda nővédekének ajkán felzendült a Te-Deum, s hívők egy szép emlékekkel távoztak a zárda templomából. Jelenvoltak: Magúts Gyula t. kanonok, ker. esperes, Kriszány János t. kanonok, esperes-plebánus, Herist József, plebánus, Lechner János káplán és több növ. pap.

— **Eljegyzés.** Schneider József tanító Sárosdon eljegyezte Reichhardt Mariskát.

Egy kis gyermek halála. Ober Istvánné abai földművesasszony tegnapelőtt jégszódával mosott. Három éves kis fiacskája mellette játszadozott. Egy vigyázatlan pillanatban a gyermek felhajtotta a jégszódás edényt és annak tartalmából ivott. Dacára a rögtön orvosi segítségnek a gyermeket nem lehetett megmenteni, az a belső sérülések következtében meghalt.

Ez volt az utolsó és a legnagyobb áldozat, amelyet Jack Caroll a kötelesség oltárán hozott és idős kartársai bámulattal elelve, állott a halálos ágy mellett. Ő maga sohasem volt vallásos ember mindaddig, amíg a véletlen össze nem hozta őt e bátor, újú lélekkel, amelynek oly korán kellett megválni a világtól. Eddigleg igen csekély véleménye volt a vallásról és terjesztőiről. Most azonban, e halálos ágy mellett ülve, egész múltja oly sivárnak, oly elveszettnek tűnt fel előtte és szívesen lemondott volna még hátralevő néhány évéről, ha ezzel a nyugodt, fenkölt megadással tekinthetne a jövőbe.

— Doktor — mondta neki Jack azon nap délutánján, amidőn ellátták az utolsó kenettel — hajdanában, ha valaki nagy szerencsémeket említett, azt feleltem neki tréfásan, hogy különös varázsom van és ennek köszönhetem szerencsémeket. Nem kíváncsi rá megtudni a titkomat?

Hangja reszketett és már alig bírt beszélni. Az öreg ember nem tudott beszélni, a könnyek elfojtották a hangját és bánatosan tekintett a halódó szokatlanul ragyogó szemére és mind színtelenebbé váló arcára amelyen már a lalál méltósága honolt.

— Szeretném önre hagyni e titkomat — mormogta a fiatal ember — kísértse meg varázseréjét; — és egy utolsó örököséssel ehaio hangon hozzátette „A szt. Szivnek felajánlott kötelességértelem volt varázserőm!”

Angol után G. M.

— **A város iparosai.** A városi munkálatok elvállalására beadott zártajánlatokat tegnap délelőtt tárgyalta a városi tanács. Összesen 25 ajánlat adatolt be. Az egyes munkálatokat a legolcsóbb ajánlattevők nyerték el és pedig:

Asztalos: Nyári Gábor egységárok mellett.
Úvegés: Frankl Lipót 15 $\frac{1}{2}$ engedménnyel.
Festék és cementárak szállítása: Ifj. Tógl Gyula 4 $\frac{1}{2}$ engedménnyel.

Lakatos: Csikesz János 11 $\frac{1}{2}$ engedménnyel.
Vasárak szállítása: Knazovitzky Elemér 10 $\frac{1}{2}$ engedménnyel.

Mázoló: Kálóczy Gyula 30 $\frac{1}{2}$ engedménnyel.
Kályhás: Weisz János és Fia egységár mellett.

Búdogos: Dittmár Károly 5 $\frac{1}{2}$ engedménnyel.
Bognár: Hlotka István 10 $\frac{1}{2}$ engedménnyel.
Csizmadia: Laky István és Csucs István 15 $\frac{1}{2}$ engedménnyel.

Kovács: Hirtling Pál a régi engedmény mellett.

Szgyártó: Papp Sándor 3 $\frac{1}{2}$ engedménnyel.
Szabó: Berveiler János 3 $\frac{1}{2}$ engedménnyel.

— **A világ vallásfelekezetei.** Érdekes az a statisztika, amelyet Amerikában készítettek a világ vallásfelekezeteiről. A kimutatás szerint a világon 1563.446.000 ember él. Ezek közül 282.638.500 római kath., 166.066.500 protestáns, 120.157.000 görögkeleti, 11.222.000 zsidó, 219.959.060 hindu, 216.630.000 mohamedán, 137.935.000 buddhista, 157.069.500 fetis imádó. A keresztények és zsidók legnagyobb része Európában él. A mohamedánok közül 141.000.000 Ázsiában és körülbelül 50.000.000 Afrikában él. A hinduk és buddhisták majd mind Ázsiában élnek, a fetisimádók közül ellenben majdnem 97.000.000 él Afrikában.

— **Új egyházi.** Székesfehérvár szab. kir. város egyetérte a káptalannal és a belvárosi plebánia vezetőjével a székesegyház egyházi állásra Vlént Józsefet, az egyházmegyei hivatal cursorát nevezte ki, a ki állását augusztus 1-én foglalja el.

— **Véres aratás.** Véres verekedést rendeztek a napokban a rácalmási aratók. Baumann János, Lak Pál, Peskó György, Kőszegi István, Bognár György és Takács József valami felett munkaközben összevetettek. A szövetségnek tetlegesség lett a vége, amelyben az aratók kasszákkal, botokkal támadtak egymásra. A verekedésnek a csendőrség közbelelése vetett véget. Ekkorra azonban Baumann és Lak súlyosabb sérüléseket szenvedtek. A csendőrség megindította az eljárást.

— **Támadás az uton.** Falusi István dunapenteleli földművesgazda régóta haragot tart a Gyurics családdal. De hogy a Gyuricsék sem valami nagyon szeretik Falusit, kiviláglik az alábbi esettől. Az elmúlt hét egyik napján Falusi István hazafelé igyekezett kocsján, amikor az uton nem messze a községtől a Gyurics familia három tagjával hozta össze vezeté. Ezek természetesen nem a legbarátságosabb hangon támadtak Falusira, akit lezuhattak a kocsirol és véresre verték. Falusi István a három bántalmazott Gyurics Mihályt, Gyurics Józsefet és Gyurics Istvánnét feljelentette az adonyi kir. járásbírósnál.

— **Kimutatás.** a székesfehérvári jótékony nöegyiet saját pénztára javára május havában eszközölt gyűjtésről, mely 2006 korona 50 fillért eredményezett:

(Folytatás.) Werbanits Teréz, Weisz Sámuelné, Wiener Gyuláné, Weisz Lászlóné, Weisz J., Wiener Arminné, Wundele Sebő Wacht Jónásné, Wünsch Mária, Zsigrai Sándorné, özv. Zóner Károlyné 1—1 kor.

Rádlér Gottfriedné 90 fill.
Özv. Bernát Istvánné, Delany Mária, Esser Lajosné, Gaszler Károlyné, Hesz Józsefné, Jandrók Istvánné, Kucsora Janka, Király Jánosné, Knabl, Liegner Nándor, Lambrecht Ferencné, Mocher Istvánné, N. N., Stern Mórné 80 fill.

Névtelen 70 fill.
Antal Antalné, Braunné, Berger Sándor, Bach Ferencné, Burg Herman, Boross Sándorné, Bernhardt Ferenc, Balogh Jánosné, Debreczenyiné, Deutsch Gyuláné, Flesch, Farkas Józsefné, Fűri János, Groszek Mariska, Halvács Józsefné, Heller S., Heinnick Simon, özv. Jávör Józsefné, Jungblut Lajosné, Illés Józsefné, Kurtler Józsefné,

Lukács Tivadarné, Láng Ignácné, Laki István, Liebhart János, Molnár Lajos, öz. Metykó Károlyné, Mayer Ernő, Nemes Pálné, Póhr Józsefné, öz. Pirkhoferé, Parabá Brankóné, Kieder Dezsóné, Rosenberg Pál, Róth Bertalan, Raabi József, Strausz Jánosné, öz. Schlett Ferencné, Sturm nővérek, Topits Józsefné, Tóth Jánosné, Tauszig Gyuláné, Viniczai Ferencné, Viniczayné, Virág József, öz. Wurstzinger Ignácné, Wanka Józsefné 60 fill.

Auerbach J., Brust Armin, Ditmár Károlyné, Fekete Józsefné, Gyurkovits M., Huszár Sándorné, Hermann Károly, Ilos István, Kuti Fülöp, Kiss Mihályné, Lhotka, Löwy A., Márkus Dezső, Melczor Bernátné, Marsalek János, Márton József, Maier Antalné, Nagy Józsefné, Neprössz Istvánné, N. N., Paulini János, Polgárné, Ridl Józsefné, Rieder, Steiner Béla, Schwalmné, Tull Katica, Törzskő Pálné, Védas Aladár 50 fill.

Deák Ferencné 44 fill.

Almásy József, Auhammer Istvánné, Adam Dezső, Arany Andrásné, Berégi Józsefné, Bodis Györgyné, Biró Ferencné, öz. Balog Istvánné, Berger Mártonné, Bence Istvánné, öz. Beke Gyuláné, Balogh János, Brick Lipótné, Bodo Károlyné, öz. Berger Miksáné, Csefko Józsefné, Csikász József, Cserné, Császár Jozsefné, Denkovitsné, Deák Pál, öz. Deutsch Adolfné, öz. Erhardt Edéné, Erebrucker Józsefné, öz. Einbeck Mihályné, Fekete István, Fabian József, Gede Jánosné, Gáncs István, Horváth Jánosné, Hutzler Antalné, öz. Halász Józsefné, Hajos Sándor, Havranek Gyula, Horovitz Berta, Hejj Ferenc, Hunyady Mari, Hir Mari, Juhasz Józsefné, Jakob Sándorné, Jankovics Jánosné, Kasza Sándorné, Kis Józsefné, Kálmán Ferencné, Karpelcs M., Kokas Ferenc, Kiss Józsefné, öz. Kreizinger Béláné, Körösi Mihályné, Khon Anna, Kálmán Dánielné, Kovács Lajosné, Kalliwoda Frida, Lencsés István, Lukács Kálmáné, Lévai Károly, Lencsés János, Löwy Jakabné, Langmahr Jánosné, Máhr Jánosné, Molnar Györgyné, Major Józsefné, Mandl Samuné, Mandl Jakabné, Magdius Máté, Mészáros István, Molnar Jozsefné, Nemes Ferencné, Nagy Mihályné, öz. Nagy Mihályné, Nyakas Pálné, Nei Zsigmond, N. L. és 9 N. N., Odor József, Pap János, öz. Pinter Józsefné, Paulusz Istvánné, Piser Mihályné, Pogács Andrásné, Parti Ferencné, Pangli Lipótné, Palkovits Imre, Pinczinger Ferencné, Pál Jánosné, Podmaniczkyne, Pál Elekne, öz. Polezer Ferencné, Perlay Istvánné, Reiber János, Rákos Ferencné, Réti Mihályné, Rauchmanné, öz. Rákátsné, Szalmi Mihályné, Szilasi Jánosné, Szabo Jánosné, Salcgruber Józsefné, Süveges Jánosné, Stéger Ferenc, Sáfár Jánosné, Spir Istvánné, Szalay Gyuláné, Schweighardt, Schmid Karolyne, Steinerne, Somogyi Jánosné, Steiner Jakob, öz. Szabó Ferencné, Singer, Slabon Lajos, Schleicher Józsefné, Stummer Károly, Skrivánek Ferencné, Simon Annus, Seps Jánosné, Takács Józsefné, Tóth Ferenc, Tóth Károly, Tóke Istvánné, Tóthné, Vinc Józsefné, Vlasits Péterné, Varga Józsefné, Varga Jánosné, Varga N., Vágó Jozsefné, Vindisch, Vétes Tivadar, Varga István, Vinicay Andorné, Végh Ferencné, Wild Józsefné, Wéber János, Wolkenstein Regina, Weisz József, Weisz Antalné, Weisz Jakabné, Weisz Márk, Zalka János, Zádorné, öz. Zámbo Jánosné 40 fill.

Karádi Mihály 32 fillér.

Ackermann Mártonné, Bartusek Antal, Berger Teréz, Dénes, Finom József, Fister Istvánné, Gullik Istvánné, Gígler Béláné, Hajnal Mihály, Jakabek Tivadar, Iljas Amália, Kálmán Jozsefné, Kasó Mihályné, öz. Koráné, Kálmán Ferenc, Kovsdi Miksáné, öz. Ludvig Jánosné, Mertz József, Móna János, Németh József, N. N., N. N., N. N., Polyak Mihályné, Peter Margit, Rabb István, Szabó Mihályné, Szatmári Imréné, Schrott Gusztávné, Turócyné, Vami József, Wagner Ferencné, Vanka Ferencné 30—30 fillér.

Szarka Jánosné, N. N. 26—26 fillér.

Zimmerman Jánosné, Jungblut Józsefné 24—24 fillér.

N. N. 23 fillér.

Arany Józsefné, Antal Györgyné, Ács Ferencné, Arany Jánosné, Ács Istvánné, Antal Mari, Ács Jánosné, Balog István, Berégi Györgyné, Bruszli Lipót, Berégi Istvánné, Boda Györgyné, Barabás Józsefné, Brust Margit, Brunner József, Bene Lászlóné, Barsch Ferencné, Barány István,

Bognár Imréné, Babetai Mihályné, Bencsik János, Bognár Györgyné, Bognár Józsefné, öz. Bereyniné, Bakos Istvánné, Badai Márton, Barkits József, Bartók Andrásné, Babetai Mari, Boruss Józsefné, Csiszárne, Csiszadia Istvánné, Cser Pálné, Deutsch János, Deák Imréné, Fekete Pál, Farkas Józsefné, Fekete Andrásné, Fekete Istvánné, Fuják József, Friedmann Gyuláné, Fekete Józsefné, Gerdán Mihályné, Goldschmidt Adolf, Geröfi Jozsefné, Gáncs Ferencné, Gremsperger János Horváth Anna, Horváth Jozsefné, csurgai Horváth István, Hegyi Józsefné, Hazai J. Hufnagel Pál, öz. Halász Jánosné, Horváth Mihályné, Hádén Jozsefné, Herceg Sándor, Horváth István, Heti Ferencné, Haden Jozsefné, Husvet Jozsefné, öz. csurgai Horvathné, Heinrich Gyuláné, Hader Ferencné, Jakab Gábor, Jankovitsné, Kántor György, Kuckenberger Gyogy, Kovats Istvánné, Kósa Ferencné, Kuruc Ferencné, Kálmán Györgyné, Köszegi Istvánné, Kis Málné, Kler Peterne, Kocsis Istvánné, Kálmán Imrene, Kulthaj Ferenc, Kovács Ferencné Köszegi Jozsefné, Ko Jánosné, Kis Erzsébet, Kall Ferencné, Knittelhofferne, Kovacs Istvánné, Kovacs Jozsefné, öz. Klumeczky Jánosné, Kis Istvánné, Kovats Jozsefné, Kuhn J. Köszegi Mihályné, Kiss Gyogy, Korosi Jánosné, Kocsis Jánosné, Kocsis István, Kiss Istvánné, Koczor Jánosné, Krizsany Imre, Kolmann Jozsef, Kaiser Sandorne, Kaiser Gyulane, Lencses Ferencné, öz. Lencses Jánosné, Lendvai Györgyné, Liszits Lajos, Lencses Jánosné, Molnar Mihályné, öz. Molnar Jozsefné, Mauer Jozsef, Molnar János, öz. Magyarodné, Mikóné, Melj Alajos, Markus Hugoné, Miko Jozsefné, Molnar András, Martin Simon, Meiser Istvánné, Muskovits Pálné, Nyerges Takacs András, Nagy Istvánné, Novak Jakob, Notzner Anna, Neimet Mihály, Nagy István, öz. Nemet Sándorné es 18 N. N. 20—20 fill. (Vége kov.)

Revolveres építő. Turos Gyogy kislangi lakos a mult ev nyaran hazat epitetett Karasovics Istvan erzsébetfalvai epítkezési vállalkozóval. Amikor a haz elkeszult Turos 24 koronával adosa maradt az epítésznek azért, mert az a haz tetozetet oly rosszul epítette, hogy az eső is beesett a padlásba. Karasovits többször követelte a visszatarított összeget, de Turos kijelentette, hogy csak az esetben fizet, ha kijavítja a tetozetet. Karasovits erőszakkal akart segíteni a dolgon. A napokban kora reggeli, amikor Turos meg az agyban feküdt, berontott ennek lakására revolvert szögeztet mellének es követelte, hogy fizesse ki. Turos megremült, könyörgésre fogta a dolgot es ígertetett Karasovitsnak, hogy a jövőhéten fizetni fog, mire a revolveres epítész eltavozott. Turos az esetet feljelentette.

Ujsagot adjatok! Petervárról írják: A vidéken a földműves nép között mind kelendőbbek lesznek az ujságok. Fensa kormányzóságban azt észlelték, hogy az ujságok most sokkal nagyobb számban fogynak, mint fogytak az orosz-japan háboru idején. Vagyis, hogy az orosz alkotmányos pártok küzdélmé sokkal jobban érdekli az alsóbb népretegeket, mint annak idején a véres csatákról beszámoló hadi tudósítások es táviratok. Kiasvati kormányzóságban is ugyanezt a jelenséget észlelték. A jandor földműves nép, amely eddig teljesen híjjan volt a szellemi táplálékknak, most hihetetlen mohósággal olvassa a lapokat. A vasuti vonalak mentén, amikor vonatok jarnak, sőt falat ántak a falubeli parasztek es odakiállanak az utasoknak:

--- Adjatok ujsagot! Adjatok ujsagot!

Az utasok ilyenkor kibajitják az ablakon a kiolvasott lapokat, amelyert vad marakodasba kapnak a földművesek. Egymast nem kímélik, annal jobban vigyaznak azonban, hogy a sövargott ujsagpapirnak baja ne essék. A petervári polihikai klubokban mozgalom indult meg, hogy a földművesek ingyen jussanak naponként lapokhoz es így értesüljenek a hazajukbeli eseményekről. Minel nagyobb az ujságokert való lelkesedés a gerjedő, forrongó országban, annal kíméletlenebb az a reakció, amelyet az atyuska megbízottai kifejtének. Így például Timofojev tabornok, a titliszi kormányzó valóságos rekordot ért el a reakciói teren. Ahg negy hónap óta kormányoz, de ez a rövid idő is elég volt ahhoz, hogy eddigtele huszonhárom ujságnak megjelenését fölfüggeszse. Igyekezete azonban meghiúsul az ujságok es a nyomdászok lelkeségén. A fol-

függesztett lapok helyébe ujak támadnak, ami aztán legutóbb arra bírta a haragvó kormányzót, hogy a kormányzóság területéről kiiltsa azokat, akik neki nem tesző lapokat mernek szerkeszteni, vagy kinyomtatni.

Elfogott tolvaj. Szabó András a Mórhoz tartozó timár-pusztai lakos a napokban arra a kellemetlen meglepetésre ébredt, hogy a szobájában levő ládáját, azalatt, amíg ő aludt, feltörték es ruháit, valamint néhány korona megtakarított pénztét ellopították. Feljelentésére a csendörök megindították a nyomozást es kiderítették, hogy a tolvaj Podráczki János szintén timár-pusztai lakos volt. Podráczki beismerte tettét, sőt azt is bevallotta, hogy a tel folyamán Tárnokon Szilgyai József, Mórón pedig Horváth József kárára követett el hasonló lopásokat.

A korcsmázás vége. Kis Gábor, Kozma József, Juhasz Ferenc es Kovács József abai legények a napokban kora délutántól estélig ittak az ottani Prager-féle vendéglőben. Miután estére kelve már nagyon hangosak kezdtek lenni, a vendéglős kitette a szűrőket. Most az utcán egymás között vesztek össze az atyafiak es egyik társukat Kovács Józsefet véresre verték, fejét több helyen bezuatták, úgy hogy most súlyos betegen lekszik. A verkedőket feljelentették a helybeli kir. ügyészségnél.

Szökevény ujanus. Tassy József ujanus közlegénynek sehogysem tetszik a katonalelet es mar harmadizben szokik meg czedetől. Tassy egy szokos miatt most legutóbb hat havi elzárásra volt ítélve, es csak esütörtökön délután hozták meg a budapesti helyőrségi fogházból, ahol büntetését kitöltötte. A megérkezés után egy óra mar ismet nem volt látható. Tassy József, aki sehogysem bírja megszokni a kaszárnya levegőjét. Ezuttal azonban nem messze mehetett, mert Pákozdt környéken a csendörjárőr elfogta es visszakisérte Szekesfehérvárra.

Elfüstölt milliók. A nagy kir. dohányjövődéki központi igazgatóság mellé rendelt számvétség most állította össze a szent korona országában ez evi január 1 től március végéig eladott dohánygyártmányokról szóló statisztikát. E szerint eladtak az általános forgalomban levi gyártmányokból 24.461,265 korona 56 fillér értékű. A belföldi különlegességi gyártmányokból befolyt 2.284,868 korona 4 fillér, külföldi különlegességi gyártmányokból 429,182 korona 22 fillér, összesen 27.160,316 korona 22 fillér. A tavalyi hasonló időszak bevétele 25.767,852 kor. 5 fillér volt, vagyis a mostani többlet 1.392,464 korona 7 fillér. (74 százalék.)

Tolvaj leány. Rudolf János számbéki utazó ruhakereskedő az ettyeki piacon felállított sátorában elaludt. Ezt az alkalmat Király Mari, a nála alkalmazott kiszolgáló leány arra kasználta fel, hogy Rudolftól ellopta 123 korona készpénzt es megszökött. Rudolf felébredvén vette észre meglopását. Feljelentésére a csendörség megindította a nyomozást, de a teitest ezideig nem sikerült elfogni.

Hamis mérleg. Weisz Aurél csabdi szatocs ez az ur, aki hamis mérleggel boldogította a jó falusiakat. Végre is többeknek gyanusnak tñnt fel a dolog, hogy a Weisz Aurélnál vásárolt liszt, cukor es egyebb fűszerárúk rendesen kevesebbnek bizonyultak, ha azt másutt utánna mérették. A csendörségnek is tudomására jutott a dolog es váratlanul mérlegvizsgálatot tartottak Weisz ur üzletében. Az eddigi feltevése valónak bizonyult, mert a mérleg egyik eszéje alá egy nagy darab kovasz volt ragasztva. Vagyis Weisz ur csalt es meg nem szolgált krajárokat, forintokat szedegetett ki a szegény emberek zsebéből.

Amerikai reklámok. H. Wisby amerikai statisztikus szerint az Egyesült-Államokban évente 500 millió dollárt adnak ki reklámra, tehát körülbelül annyit, a mennyit Oroszország, Németország, Franciaország, Magyarország-Ausztria es Spanyolország a hadseregükre. Calkins es Holden statisztikusok szerint pedig a mult évben 600—1000 millió dollárt adtak ki. A reklám fejlődése lépést tart a kereskedelem óriási fejlődésével. A polgárháboru előtt egy oly hírletést, melyért a Fairbank-gyár 300 dollárt fizetett, mesésnek tartottak, míg ez az összeg ma mindennapos. Ugyanez a gyár most évente 750.000 dollárt fizet reklámokért. A Sapolio szappangyár 30 év óta hirdet s e célra

kezdetben 30.000 dollárt szánt évenként, míg ma naponként ezer dollárt hirdet el. A nagy newyorki áruházak egy évben négy millió dollárnál többet költenek hirdetésekre. Csikágóban a reklámokat nagyobb katalógus alakjában: postán küldözik szét. A Scars Rvebnek és Társa oly katalógusokat küldött szét, melyek két kilót nyomnak s 1200 háromhasábos oldal van bennük s ily katalógusoknak egyszerű szétküldése csekély 640.000 dollárba kerül. A hirdetéseket a legdrágábban a havi folyóiratok fizették meg, mert egy folyóirat 2—4 hétig is az asztalon hever, míg a napilap csak egy napig. A Filadelfiai Ladies Home Journal, mely egy millió példányban jelenik meg, hat dollárt számít a hirdetés soráért, tehát 6000 dollárt egyetlen oldalért. A Comfort, egy kis munkáslap, mely azt állítja, hogy 1,250.000 példányban jelenik meg, egy sorért csak öt dollárt kér. A Mc Clure 1904. decemberi száma 170 oldal hirdetést hozott s ezért a kiadója közel 300.000 koronát vett be, a Munsey Magazine havi bevétel pedig 300.000 korona. De ezek mind elmaradnak a Ladies Home Journal mellett, melynek havi bevétel több mint 600.000 korona. Az utcai fali reklámok szintén nagyon kedveztek, óriási pénzt nyelnek el s drágaságuk természetesen a hely és nagyság szerint változik. Az olyan ember, ki járatos a reklám művészetén, valóságos kincs egy kereskedőre nézve s nagy fizetésre számíthat. New-Yorkban. Csikágóban s Filadelfiában vannak áruházak, melyek 60.000 korona évi fizetést adnak annak az alkalmazottnak, ki gondoskodik a napi reklámjükről s ugyanannyit kap az, ki a kirakatok elcsalagató módon tudja rendezni.

Legszekrények nagy választékban kaphatók Márkus Simon özv. és fia cégénél, Jókai-utca 16.

Iskolai értesítők.

III.

A felsőbb kereskedelmi iskola — azt hisszük, jól ítéljük meg — aránylag jégnehezebb helyzetben van városunk összes intézetei közt. Mikor ezt mondjuk, első sorban talán a magyar közép-osztály ferde gondolkodásmódja felett kellene pálcát törni. A fölött a gondolkodásmód fölött, amely a kereskedő és iparos pályáját lebecsüli s többnek nézi a 1—2 korona napidíj mellett kucorgó diurnistát, mint a kereskedőt, vagy iparost, aki tudása, szakértelme, ügyessége révén erőszkolja ki a pozíciót magának Tömegesen lépik el a gimnáziumokat és a reáliskolákat s a kereskedői és ipari pályákra nagyrészt csak olyanokat küldenek, akik amott hajótöröttekké lettek s képtelenek voltak tanulmányaik folytatására. Igazán kiváló tehetségű, nagyra hivatott ifjak szinte kivételképen lépik át a kereskedelmi iskola küszöbét s így lett ez a különben nagyra hivatott intézet a száműzöttek asyuma. Nem ok nélkül fakad keserű panaszra az intézet igazgatója, hogy a tanártestület sok drága időt és becses erőt kénytelen elpazarolni, különösen az alsó osztályban, míg az oda nem való elemeket kiismerheti és kiküszöbölheti. És ilyen baj néha egészen az érettségi vizsgálatokig veti előre árnyékát!

Nagy gondot okozott pl. a tanári karnak a megrögzött iskolamulasztók elleni állandó küzdelem, amelyet végre is ellenőrzési könyvecskéikkel igyekeztek és tudtak annyira, amennyire orvosolni.

Szinte megdöbbenünk aztán, mikor az érem másik felét látjuk, mikor egy lelkes kis csapatot Szűz Mária kibontott lilomosa lobogója alatt, a Mária-kongregációban gyülekezve látunk. Ez az intézmény nem tudott ez idén virágot hozni a főreáliskolában s a kereskedelmi iskola növendékei között, minden jó ember lelkét győ-

nyörködtetve, életerős virulásban fejlődött. Pedig itt is, ott is ugyanaz a lelkesedés, sőt ugyanaz a munkaerő égett tiszta lánggal, önzeden odaadással a gondjaira bízott lelkek üdvéért. S milyen meglepő volt ezeknek az ifjaknak a lelki működése. Nem csupán elvonulva, szerény ibolya módjára voltak kedves virágai a Szent Szűznek, hanem hivallóként a világ szeméi előtt mutatták be elveikhez, a sokak által kigunyolt, lenézett, lesajnált elveikhez való ragaszkodásukat. Kétszer tartottak nyilvános ünnepélyt, amelynek változatos, kedves műsora, a szereplők tiszteletreméltó hitvallása általános elismerést és hódolatot vivott ki a maga számára. E mellett nepszerű gyűléseken a hitvedelem körébe vágó tárgyakat vitatták, melytve általuk a hitben való rendületlenségüket.

Mindéz mindenestre tiszteletreméltó bizonyítéka a kereskedelmi iskola szellemi nívójának, a melynek emelésén — örömmel és tisztelettel ismerjük el — őszinte jóakarattal munkál közre és segített nemcsak a hitoktató, hanem az egész tanári kar.

A tanév folyamán érzékeny veszteség érte az intézetet dr. Schlammdinger Jenő tanárnak az intézet tanári karából való távozása folytán, a melynek egyik búskétsége volt. Helyét két fiatal, ambíciós erő foglalta el dr. Kalteneckert Viktor és dr. Vértessy Géza ügyvedek személyében.

Örömmel látjuk, hogy az intézet szegény sorsu növendékeinek segélyezésére 1688 koronányi összeget fordított. A Székesfehérvári Kereskedelmi Bank 2000 koronás alapítvánnyal gazdagította az intézetet 25 évi jubileuma alkalmával. A vallásminiszter 1000, városunk 3000, s a két takarékpénztár 300 kor. évi segéllyel támogatta az intézetet.

A segélyegylet vagyona 4028 korona s 35 tanuló 386 darab könyv segélyben részesült.

A tanulmányi kirándulások itt is gazdag keretet képeztek az ifjak ismereteinek gyarapításában. Különböző gyárak és kulturintézmények megismerésére három alkalommal Budapestre is fejrndult az ifjuság.

Az önképzőkör vezetése dr. Faludi Miksa igazgatóra hármlott, a kinek betegsége azonban sok tekintetben bémítólag hatott az egyesületnek különösen a nyilvánosság előtt való szereplésére.

Az intézetnek az én végén, összesen 98 tanulója volt, a kik közül 49 volt katolikus, 41 izraelita, 1 gör. kel, 3 ág. ev., 4 ev. ref. A tanulmányi előmenetel maga az igazgatóság is sajnosan nevezi nem egészen kielégítőnek, a mennyiben az alsó osztályban jeles eredménnyel a tanulónak csak 3%-a, elégséggel 50%-a s egy vagy több tárgyból elégtelen jeggyel 20%-a végzett. A középső osztályban 30%-a felső osztályban 9%-a felett meg legalább elégséges eredménnyel a tanulmányi követelményeknek.

A kereskedelmi tanonciskola tanítványainak előmenetelében nem jelez az igazgatóság jelentősebb momentumot.

Anyakönyvi statisztika

1906. július hó 7-től július hó 14-ig.

I. Születés.

Született: 4 törvényes fiú, 7 leány; törvénytelen fiú: 0, leány: 0, halva született (törvényes fiú: 0; leány: 1 törvénytelen fiú, 0; leány 0. — Összesen: 12.

II. Halálozás.

Elhalt: 6 fiú, 9 nő. Ezekből 7 éven aluli: törvényes fiú: 5, leány: 3, törvénytelen fiú: 0, leány 0; 7 éven felüli fiú: 1, nő: 6. — Összesen: 15.

E szerint a születést a halálozást 3-al mulja felül.

Elhaltak: Özv. Csöre Györgyné, Szalai Eszter, ág. ev. 75 éves, Szt. György kórház. — Nott György, r. k. 3 hónapos, Oreg-utca 34 sz. — Modlich Rezsóné, Kozelek Antónia, r. k. 62 éves, Szeder-utca 1 sz. — Nemes Simon

István, ev. ref. 23 hónapos, Deák Ferenc-utca 18 sz. — Özv. Szabó Istvánné, Nagy Eva, 66 éves, Szt. György kórház. — Engel Ferenc r. k. magánzó, 80 éves, Széchenyi-utca 60 sz. — Özv. Weisz Jánosné, Egyed Rozália r. k. 72 éves, Maroshegy. — Kovács halva szül. leány (anyja: Tremkő Borbála Margit r. k.); Deák Ferenc-utca 1 sz. — Boros Gyula r. k. 14 hónapos, Selyem-utca 17 sz. — Süvegés Anna r. k. 24 napos, Erzsébet-ligetsor. — Barát János r. k. 2 éves, Hal-tér 3 sz. — Balogh János ev. ref. 10 napos, Gáztelep-utca 8 sz. — Kis Rozália, r. k. 6 hónapos, Sütő-utca 15 sz. — Varga Borbála, ág. ev. 7 hónapos, Olaj-utca 44 sz. — Paulovics Jánosné, Benesik Anna, r. k. 62 éves, Demkő-hegy 28 sz. — Dudás Anna, r. k. 10 éves, Fazekas-utca 12 sz.

Nyilttér.)*

HITELLEVELEKET

minden külföldi városra, gyógy- és üdülőhelyre legelőnyösebb feltételek mellett kiállít a **Pesti Magyar Kereskedelmi-Bank Budapestén.**

Az intézet a banküzletet és vagyonekeztetést illető minden felvilágosítást készséggel nyújt.

(*E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk)

VÁSZON-ÁRUHÁZ MEGNYITÁS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint Székesfehérvárott, a Barátok épületében (azelőtt Özv. Hanel Antalné-féle üzlethelyiség) egy a mai kor igényeinek megfelelő

Vászon-üzletet

nyitottam, raktáron tartok nagy választékban elsőrendű Szepességi, Liptószentmiklósi és Rőzsehegyi vásznak és sifonokat, Damask ág- és asztalműmek, kávék terlekek, fehér és színes vászon-zsebkendők, törülközők, törölkendők, kanavásznak, pique, zsinóros atlasz és jól mosható divatos színes parget, egy a legfinomabb ing- és bluz-zefreket. Továbbá dús választék ág- és asztalterítőkből, ablakfüggönyök, szőnyegek, házilag készült paplanok, matrac-szövetek és roletta-vásznakban.

Menyasszonyi, gyermek-, csecsemő-kelengyék és uri fehérműmek a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig készítettnek.

Elsőrangú összeköttetésem következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nagyra-becsült vevőimnek mindenkor a **legjobb, legfrissebb árut a legelőnyösebb árban** számíthatom.

Vállalatomat szíves jóindulatukba ajánlva

Kiváló tisztelettel

Sövegjártó Jánosné,

törvénytisztelettel bejegyzett cégtulajdonos.

Ugyanitt egy tanuló felvételi.

KRONSTEIN KÁROLY

Bécs III/I. Hauptstrasse 120. Cs. k. oszf. szab. Magy. kir. szab.

omlokzat-festékek.

Viharmentes. Mészben oldható, épületek mázolására. 49 árnyalatban, kilója 24 fillértől feljebb.

1 kiló elegendő 10 négyzetméternek kétszeri mázolására.

Mosható mázolások.

ugynint zománc, homlokzaffesték, száraz és lapidonfesték, pép-nemű, 50 árnyalatban, vízben mosható. egyszeri bevonásra fed, színét nem hagyja.

Költségár négyzetméterenként 5 fillér. Meglepő siker.

Kimerítő prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentve.

